

Tiden skrider frem og dens Krav vokse; hvortil saa endda kommer, at vi Danske som det lille Folk, vi er, i det mindste paa et enkelt Omraade (de nyere Sprogs) nødes til at tage mindst eet Fag mere med op i Kredsen, end Europas tre store Kulturfolk kan nøjes med.

Medens der saaledes ikke er Anledning til at opholde sig over dette, er det nødvendigt her at dvæle udførligt ved de forskellige Anker, som enten hele Tiden eller til visse Tider med større eller mindre Ret og Styrke ere blevne rejste mod Undervisningsplanen af 1871.

En Hovedindvending mod Planen i dens Helhed, som man i det mindste fra de fleste Sider har lagt overmaade megen Vægt paa (i ethvert Fald indtil omtrent 1885, medens den fra den Tid delvis er opgivet eller dog traadt mere i Baggrunden), er den, at man ved at indføre Tvedelingen i Skolen alt for meget har fjernet sig fra, hvad der formentlig skulde være Skolens Hovedformaal, at meddele alle dens Disciple en almindelig human Dannelse, og i Stedet derfor *alt for stærkt har indført den specielle Fagdannelse i Skolen*. Særlig har man klaget over, at *den matematisk-naturvidenskabelige Retning* ved det store Raaderum, der er tilstaaet Matematikken, nærmer sig meget for meget til *en ensidig Fagskoles* Karakter, medens de almindelige Fag (Dansk, de nyere fremmede Sprog og Historie) ere blevne for stærkt indskrænkede til, at de kunne afgive den tilbørlige Modvægt herimod. (Det maa dog hertil bemærkes, at baade i 5te og 6te Klasse have de sproglig-historiske Fag i denne Afdeling 15 Ugetimer, altsaa lige saa mange som de matematisk-naturvidenskabelige). Men ogsaa den *sproglig-historiske Retning*, fandt man, var bleven meget for *ensidig* ved den Overvægt, der her er tildelt Undervisningen i de klassiske Oldsprog, og den stærke Tilsidesættelse, der er overgaaet Matematikken og Naturfagene (som i hver af de to øverste Klasser kun har 3 Timer i alt, medens de sproglig-historiske Fag have 27 Timer). I nøje Forbindelse med denne Hovedklage staa Klagen over, at Matematikundervisningen for den sproglig-historiske Retnings Disciple afbrydes netop paa det Punkt, hvor de egentlig først begynde at vinde Forstaaelse af den, saa at den kun i meget ringe Grad kan komme til at øve den for dette Fag ejendommelige befrugtende Indvirkning paa deres hele Aandsudvikling; hvad de have lært af Matematik er saalidet og glemmes tilmed saa hurtigt, at

endog den Undervisning i Fysik og Astronomi, der meddeles dem i de to øverste Klasser, kun kan føre til ganske utilfredsstillende Resultater, idet det matematiske Grundlag, der er nødvendigt for en virkelig udbyttebringende Undervisning i disse Fag, savnes eller er alt for svagt. Paa den anden Side har man lige saa stærkt klaget over, at den Undervisning i Latin, Disciplene af den matematisk-naturvidenskabelige Retning faa, standser saa tidligt, at de Resultater baade med Hensyn til Forfatterlæsning og Sprogindsigt, hvortil man efter den navnlig ved Stilskrivningen nødvendiggjorte Undervisningsmaade har kunnet naa med dem, trods den megen Tid og Møje, der gennem 4 Aar anvendes derpaa, ere af saare ringe Værdi for deres Dannelse, foruden at ogsaa her det indvundne allerede for en stor Del gaar tabt igen endnu inden deres Afgang fra Skolen.

En anden Hovedanke mod Tvedelingens Princip er den, at *Valget* mellem de to Retninger skal træffes af eller for Disciplene i saa *tidlig* en Alder (mellem 13. og 14. Aar), at det for alle, som faa med det at gøre, i de allerfleste Tilfælde er yderst vanskeligt at vælge med nogenlunde Sikkerhed for at træffe det rette. Tit bliver det ikke, som det burde være, Hensynet til de enkelte Disciples særlige Anlæg og Tilbøjelighed, der bestemmer Valgets Udfald, eller taagede Forestillinger om, ved hvilken af de to Retninger man kan slippe lettest fra Arbejdet, eller andet deslige har hyppigt kunnet komme til at afgøre Valget; og *Fejlvalg* medføre senere hen slemme Bryderier, naar der skal ske Overgang fra den ene Retning til den anden, eller naar der efter Afgangseksamen skal bødes derpaa ved Tillægsprøverne, som efter de derom givne Bestemmelser ingenlunde ere lette.

Den tredje væsentlige Anke mod Undervisningsplanen har været den, at den førte til *Overbebyrdelse* for Disciplene. Denne Klage har man ogsaa, skønt i mindre Grad, gjort gældende for de to øverste Klassers Vedkommende; og hvad særlig den sproglig-historiske Retning angaar, er den næppe ganske ubegrundet, da Eksamensfordringerne i de to klassiske Sprog og navnlig Latin ere strenge (der-